

“Bij elk natuur-gebied hoort een camping”

Natuur heeft een mooie toekomst in Nederland, als het maar met andere functies wordt gecombineerd, stelt het Planbureau voor de Leefomgeving (PBL) in de Natuurverkenning 2010-2040. Maarten Haaijer, directeur van het PBL, vroeg zich in dagblad Trouw hardop af waarom de Oostvaardersplassen geen begaanbare corridor langs het park heeft voor wandelaars, mountainbikers en ruiters. En waarom er geen kleine campings aan de randen zijn, van waaruit je met een speciale vergunning het gebied mag ontdekken. Beleefbare natuur met de mogelijkheid er te kamperen, is dat de toekomst?

— Wim van Wijk (journalist)

Keimpe Wieringa, sectorhoofd natuur en landelijk gebied PBL

“Recreanten laten meebetalen aan beheer”

> “OP ZICH ZOU HET een goede zaak zijn als we in Nederland dezelfde kant opgaan als in Amerika, waar je ook in nationale parken als Yellowstone kunt overnachten. Wat is er op tegen als recreanten meebetalen aan het beheer van de natuur? Wat De Hoge Veluwe in feite al doet: daar betaalt de recreant toegang en kan hij vervolgens op een witte fiets het hele terrein doorkruisen. Onderzoek van de WUR toont aan dat de meeste mensen toch op de paden blijven of er hooguit een meter of tien van afwijken.

En zo is er in principe ook niets op tegen als campinghouders mee gaan bepalen hoe het natuurgebied beheerd wordt als zij eenmaal meebetalen. Uit de Natuurverkenning van PBL blijkt immers dat natuurbehoud puur voor biodiversiteit, niet op voldoende draagvlak kan rekenen: er is meer behoefte aan gebruiksnatuur. In overleg met campinghouders kan bekeken worden waaraan behoefte is. Gerichte voorlichting moet vervolgens recreanten wijzen op wat wel en niet toegestaan is in deze gebieden. Natuurlijk moet je niet in elk natuurgebied een camping plaatsen. Niet alle gebieden zijn hiervoor geschikt. Je moet dit beoordelen vanuit een strategische visie. Welke natuur willen we als samenleving in Nederland?.

Als je ervoor kiest, plaats die campings dan aan de rand of er net buiten. En dan nog moet de overheid voorwaarden aan de recreatiesector stellen. Bijvoorbeeld op het gebied van duurzaamheid, want op dat punt kan de sector nog veel doen. Hier en daar zijn er wel al initiatieven, zoals het Europese STEP-programma dat gericht is op het verduurzamen van het toerisme en de recreatieparken in Europese estuariene parken, maar dat is maar een begin.”<

Hans Breeveld, boswachter Staatsbosbeheer Oostvaardersplassen

“Safari geen opstapje naar een lodge”

> “LAAT IK VOOROP STELLEN dat ik vind dat elk natuurgebied zoveel mogelijk beleefbaar moet zijn. Maar of een camping nu in alle gevallen daartoe het middel is, nee. Neem alleen al de kleine terreintjes van een paar hectare. Zie je het voor je, als daar een camping naast ligt? Overigens is schaal niet het enige punt. Er telt ook nog zoiets als de natuurwaarde. Sommige grote natuurterreinen zijn zo kwetsbaar, dat je het daar ook niet moet willen. Want bedenk wel dat de trend is dat de kampeerder almaar meer voorzieningen wenst. Stromend water, elektriciteit, een goede ontsluiting... En een lanternpaal is ook wel handig zodat ik mijn tent in het donker kan vinden. Dat vraagt allemaal infrastructuur, om over de ontsluiting nog maar te zwijgen.

Als ik de stelling betrek op mijn eigen terrein, dan zeg ik: er is in de buurt accommodatie volop om te overnachten in Lelystad en Almere. En er is een camping in Hollandse Hout. Tot voor kort was er ook nog een in het Kotterbos, maar die is nu juist gesloten omdat hij in het Oostvaarderswold ligt, de verbindingzone tussen de Veluwe en de Oostvaardersplassen waar zoveel om te doen is. Er wordt trouwens nu naar gekeken of er in de buurt een vervangende plek voor te vinden is.

Maar los hiervan: eigenlijk krijg ik zo weinig de vraag gesteld of men niet ergens zijn tentje in het gebied kan opslaan, dat ik me afvraag of de behoefte eraan wel bestaat.

Wat het beleefbaar maken van natuurgebieden betreft: Staatsbosbeheer heeft besloten om tegen betaling safari's en natuurtochten door de Oostvaardersplassen te gaan verzorgen, maar dat is beslist geen opstapje naar lodges of andere overnachtingsmogelijkheden. Aan het einde van het jaar gaan we eerst maar een kijken wat de uitwerking op de natuur is van deze tochten. De natuurwaarde staat toch voorop.”<

Arthur Schmidt, directeur Stichting Buitenkunst

“Vorm van kortzichtig beleid”

> “ZOALS DE STELLING NU geformuleerd is, ben ik er tegen. Vanuit de mens geredeneerd is het dan wel een mooi idee om bij elk bos of natuurgebied een camping te hebben, maar gezien vanuit de natuur geeft zo’n kampeertrein alleen maar druk. Je zou het per geval moeten bekijken, maar nu al zeg ik dat er gebieden zijn waarvoor het beter is dat ze met rust gelaten worden. Stel je voor, een camping in de Oostvaardersplassen!

In een zo dichtbevolkt land als Nederland moet je zuinig zijn op de weinige natuur die we nog hebben. En natuurlijk maakt het wat uit of het om een natuurkampeertrein van Staatsbosbeheer gaat of een alles-erop-en-eraan camping waar elke avond vermaak wordt geboden, maar dan nog vind ik dat je het niet overal moet willen.

Toegegeven, we hebben zelf ook twee terreinen in bossen waar we van mei tot augustus tenten opslaan. Daar komen zo’n 350 mensen workshops volgen over theater bijvoorbeeld. Maar die terreinen en activiteiten passen wel in de bestemmingsplannen van die gemeentes.

Het argument dat terreinbeheerders en natuurorganisaties door dit regeringsbeleid haast wel gedwongen zijn om andere inkomstenbronnen aan te boren en daarom maar campings moeten gaan aanleggen, vind ik getuigen van kortzichtigheid en opportunisme. Laat de boel dan maar verpauperen, wie weet wat er dan trouwens voor moois ontstaat. Maar los daarvan, er komt wel weer een tijd dat er meer geld beschikbaar is en er een ander beleid wordt gevoerd. Zie die campings dan maar weer eens weg te krijgen...

Misschien moeten beheerders en organisaties eerst nog eens naar hun uitgavenkant kijken. Misschien zit daar nog ruimte. Volgens mij werken ze lang niet allemaal even efficiënt en kunnen ze nog veel van elkaar leren. Maar dan zeg ik misschien wat gewaagds...”<

Mirjam de Groot, onderzoeker bos- en natuurbeleid Wageningen Universiteit

“Gebieden niet omvormen tot hapklare consumptiegoederen”

> “GEZIEN HET WOORDJE ELK in de stelling zeg ik nee. De reden waarom ik vind dat er niet bij elk natuurgebied een camping hoort, is dat de natuur prima zonder kampeerders kan. En tegen de opvatting dat de natuur gebaat is bij meer mensen die de natuur beleven omdat zij er dan de waarde van gaan inzien en zich er voor gaan inzetten, breng ik de vraag in of iedere camping dat doel wel dient.

Ook gebruiken voorstanders nog het argument dat je met de camping inkomsten genereert die het beheer van het bos of natuurterrein ten goede komen. Ook dat argument gaat voor mij niet in alle gevallen op. Alleen als er een directe relatie is te leggen, is het te overwegen. Dus als de exploitant van een camping bereid is een deel van zijn inkomsten af te dragen aan de beheerder van het natuurterrein, zou je het kunnen toestaan. Maar dan nog onder strikte voorwaarden, zoals dat de stelregel van wie betaalt bepaalt, niet opgaat. De exploitant mag wel meepraten over de manier waarop het natuurterrein wordt beheerd, maar mag geen doorslaggevende stem krijgen. Ook de inrichting van de camping zou aan voorwaarden gehouden moeten worden.

Een volgend argument om tegen te stelling te zijn haal ik uit mijn promotieonderzoek. Daaruit bleek dat 90 procent van de mensen natuurgebieden ook belangrijk vindt als deze de mensen opleveren. Zo vinden veel mensen dat ze niet overal toegang toe hoeven te krijgen. Gewoonweg het feit dat er natuur is, vinden ze al genoeg. Daarnaast kunnen ze er ook van genieten, zonder er perse in door te dringen of te verblijven. Laten we dus niet in een kramp schieten en overhaast onze natuurgebieden omvormen tot hapklare consumptiegoederen.”<

Stijn Heijs, groenbeheerder naturistencamping De Posthoek in Rucphen

“Helaas moeten we die kant op”

> “ALS AANHANGER VAN de theorie van Kondratieff ben ik bang dat er voor natuurbeschermingsorganisaties niets anders op zit dan om inkomen te gaan genereren uit natuur. De komende pakweg vijftien jaar zal er gewoon weinig overheidsgeld zijn voor de natuur, ongeacht of er nu een links of een rechts kabinet zit. De econoom Kondratieff hanteert immers een 50-jarige cyclus voor de wereldeconomie die bestaat uit een 20-jarige periode van voorspoed, gevolgd door drie periodes van ruwweg elk 10 jaar, die bestaan uit tegenspoed, licht herstel en matige groei. Het zal duidelijk zijn dat in 2008 de periode van voorspoed is afgelopen en dat we dus voorlopig op een houtje moeten bijten. Voor de natuurbeweging betekent dit een enorme uitdaging. Geld voor aanleg van de Ecologische Hoofdstructuur is er niet of nauwelijks en dus moet er gekeken worden naar andere mogelijkheden. Die bestaan uit snijden in de kosten of inkomen zien te genereren. Met kosten besparen valt nog wel iets te winnen, maar niet het grote bedrag dat nodig is om toch die EHS aan te leggen. Er moeten dus nieuwe bronnen van inkomsten worden gevonden en dan kom je al gauw uit bij de private sector. Maar die wil alleen investeren als je ze ook iets te bieden hebt. Een voorbeeld: stel een particulier of een bedrijf biedt aan een bosperceel aan te kopen en je dat te schenken op voorwaarde dat ze klein gedeelte mogen gebruiken om er woningen te bouwen. Zet je dan als natuurorganisatie je hakken in het zand of doe je een concessie? Zo ook kun je overwegen een camping bij een bos op te zetten, als je er dan maar voor zorgt dat de inkomsten die uit die camping voortvloeien, ten goede komen aan het onderhoud van je terrein.”<